

Brusel 28. května 2015
(OR. en)

9355/15

**Interinstitucionální spis:
2015/0125 (NLE)**

**ASIM 30
MIGR 30
COMIX 247**

NÁVRH

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	28. května 2015
Příjemce:	Uwe CORSEPIUS, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2015) 286 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2015) 286 final.

Příloha: COM(2015) 286 final

V Bruselu dne 27.5.2015
COM(2015) 286 final

2015/0125 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

**kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie
a Řecka**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

1.1. Evropský program pro migraci

Evropská komise představila 13. května 2015 komplexní Evropský program pro migraci¹, v němž narýsovala jednak okamžitá opatření, jež Komise navrhne s cílem reagovat na krizovou situaci ve Středomoří, jednak střednědobé a dlouhodobé iniciativy, které je třeba přijmout s cílem zajistit strukturální řešení pro lepší řízení migrace po všech stránkách.

V rámci okamžitých opatření Komise oznámila, že do konce května navrhne mechanismus pro spuštění systému pro reakce na mimořádné situace podle čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). V Evropském programu pro migraci Komise uznala, že dnešní azylové systémy členských států čelí bezprecedentnímu tlaku a že při počtu příjíždějících osob zejména do členských států v přední linii a při kapacitách pro přijímání migrantů a zpracovávání žádostí jsou tyto systémy již na hranici svých možností. V Evropském programu pro migraci se oznamuje, že návrh na využití čl. 78 odst. 3 bude obsahovat dočasný mechanismus pro přerozdělování osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, aby se zajistila spravedlivá a vyvážená účast všech členských států na tomto společném úsilí. Distribuční klíč v příloze programu vychází z kritérií uvedených tamtéž (HDP, počet obyvatel, míra nezaměstnanosti a počty žadatelů o azyl a přesídlených uprchlíků z minulosti).

V programu se zdůrazňuje, že tato rychlá reakce na aktuální krizi ve Středomoří musí rovněž sloužit jako podklad pro reakce EU na krizi v budoucnu, ať už se dostane pod tlak kterákoli část společné vnější hranice od východu na západ a ze severu na jih.

1.2. Uplatnění čl. 78 odst. 3 Smlouvy ve vztahu k Itálii a Řecku

Jako součást společné politiky v oblasti azylu poskytuje čl. 78 odst. 3 Smlouvy konkrétní právní základ pro řešení nouzových situací. Toto ustanovení umožňuje Radě, aby na základě návrhu Evropské komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijala dočasná opatření ve prospěch členského státu (členských států), který (které) čelí nouzové situaci vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí na území jednoho nebo více členských států. Dočasná opatření podle čl. 78 odst. 3 mají výjimečnou povahu. Mohou se použít, pokud je dosažen určitý práh naléhavosti a závažnosti problémů vzniklých v azylovém systému členského státu (členských států) náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí.

V Evropském programu pro migraci, v nedávném prohlášení Evropské Rady² a v usnesení Evropského parlamentu³ schváleném po na nedávných tragédiích ve Středomoří byly shodně vyjádřeny specifické a naléhavé potřeby členských států v přední linii a nutnost posílit vnitřní solidaritu a byla v nich navržena konkrétní opatření na podporu nejvíce postižených členských států.

¹ COM(2015) 240 final, 13. května 2015.

² Zvláštní zasedání Evropské rady (23. dubna 2015), prohlášení, EUCO 18/15.

³ P8_TA(2015)0176, 28. dubna 2015.

Statistické informace týkající se počtu nedovolených příjezdů osob z třetích zemí do členských států v letech 2014 a 2015, včetně těch, které mají jednoznačnou potřebu mezinárodní ochrany, potvrzují, že v současné době jsou mimořádným migračním tlakům vystaveny dva členské státy – Itálie a Řecko.

Podle údajů agentury Frontex byly hlavními trasami pro nedovolené překračování hranic do EU v roce 2014 trasy přes centrální a východní Středomoří, na které připadalo více než 75 % z celkového počtu nedovolených překročení hranic do EU. V roce 2014 dorazilo jen do Itálie nedovoleně více než 170 000 migrantů, což představuje oproti roku 2013 nárůst o 277 %. Trvalý nárůst zaznamenalo rovněž Řecko, kam se dostalo více než 50 000 nelegálních migrantů, což představuje nárůst o 153 % oproti roku 2013. Pokud jde o Itálii, statistiky za první měsíce roku 2015 tento jasný trend potvrzují. Řecko navíc v prvních čtyřech měsících roku 2015 čelilo prudkému nárůstu počtu nedovolených překročení hranic, který představoval více než 50 % celkového počtu nedovoleného překročení hranic v roce 2014 (téměř 28 000 během prvních čtyř měsíců roku 2015 ve srovnání s téměř 55 000 za celý rok 2014). Významnou část celkového počtu nelegálních migrantů odhalených v těchto dvou regionech tvořili migranti ze států, které podle údajů Eurostatu dosáhly vysokou míru uznaných žádostí o azyl na úrovni EU (na Syřany a Eritrejece, u nichž míra uznaných žádostí o azyl na úrovni EU činí více než 75 %, připadalo v roce 2014 více než 40 % v Itálii a více než 50 % v Řecku).

Podle údajů Eurostatu v roce 2014 požádalo v Itálii o mezinárodní ochranu 64 625 osob ve srovnání s 26 920 osobami v roce 2013 (nárůst o 143 %). Menší nárůst počtu žádostí zaznamenalo Řecko, kde bylo podáno 9 430 žádostí (nárůst o 15 %).

Podle údajů agentury Frontex byla další důležitou migrační cestou do EU v roce 2014 západobalkánská trasa s 43 357 nedovolených překročení hranic (15 % z celkového počtu nedovolených překročení hranic do EU). Většina migrantů, kteří využívají balkánskou trasu, však nemá jednoznačnou potřebu mezinárodní ochrany, jelikož 51 % příchozích migrantů tvoří Kosované.

Itálii a Řecku, více než ostatním členským státům, hrozí v nejbližší budoucnosti nebývalý příliv migrantů kvůli jejich zeměpisné poloze a probíhajícím konfliktům v jejich bezprostředním sousedství, a lze očekávat, že tento příliv migrantů na jejich území bude pokračovat. Uvedené vnější činitele v podobě zvýšených migračních tlaků dále prohlubují stávající strukturální nedostatky jejich azylových systémů a ještě více zpochybňují jejich schopnost přiměřeně zvládat situace, kdy je vyvíjen velký tlak.

Žádný z ostatních členských států se v současnosti nenachází v tak nouzové situaci, v jaké se ocitly Itálie a Řecko, kde zažívají podobně velké vlny nelegálních migrantů s vysokým podílem osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, a s tím spojené vážné ohrožení jejich azylových systémů.

Proto je stávající migrační prostředí v Itálii a Řecku v rámci EU výjimečné, a tlak vyvíjený na jejich kapacitu vyřizovat žádosti o mezinárodní ochranu a poskytovat přiměřené podmínky pro přijímání a perspektivu integrace osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, vyžaduje, aby všechny ostatní členské státy projevíly solidaritu.

Vývoj v oblasti migračních toků bude Komise nadále pozorně sledovat ve všech členských státech včetně Malty, která vzhledem ke své podobné zeměpisné poloze, v jaké se nachází Itálie a Řecko, již v minulosti řešila podobné nouzové stavy. V budoucnu proto mohou být

zavedena podobná opatření pro ty členské státy, které se mohou dostat do nouzové situace vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí.

2. KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

Tento návrh je předkládán v důsledku přetrvávající krize v oblasti azylu v Itálii a Řecku. Aby se předešlo dalšímu zhoršení situace žadatelů o azyl v těchto dvou zemích a poskytla se jim účinná podpora, musela Komise urychleně reagovat a bezodkladně předložit návrh založený na čl. 78 odst. 3 Smlouvy za účelem jeho urychleného přijetí Radou a provedení dočasných opatření ve prospěch Itálie a Řecka členskými státy.

Orgány EU a klíčoví aktéři již vyjádřili své obecné názory na toto téma. Ve svém prohlášení ze dne 23. dubna 2015 se Evropská rada zavázala, že zváží možnosti pro uspořádání mimořádného přemístění mezi všemi členskými státy na základě dobrovolnosti. Ve svém usnesení ze dne 28. dubna 2015 Evropský parlament vyzval Radu, aby vážně posoudila možnost uplatnění čl. 78 odst. 3 Smlouvy.

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)⁴ vyzval EU, aby využila nástroje vnitřní solidarity EU na podporu zejména Řecka a Itálie, včetně přemístění syrských uprchlíků, kteří byli zachráněni na moři, do různých zemí v Evropě na základě spravedlivého distribučního systému. K otázce přemístění osob, které potřebují mezinárodní ochranu, se rovněž vyjádřil sektor nevládních organizací⁵.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

3.1. Shrnutí navrhovaných opatření

Cílem návrhu je stanovit dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, a tím jim umožnit, aby se mohly účinně vypořádat se současným vysokým přílivem státních příslušníků třetích zemí na jejich území, který vystavuje jejich azylové systémy silnému tlaku.

Opatření stanovená tímto rozhodnutím znamenají dočasnou odchylku od kritéria stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení (EU) č. 604/2013 a od procesních kroků, včetně lhůt, stanovených v článcích 21, 22 a 29 uvedeného nařízení. Právní a procesní záruky stanovené v nařízení (EU) č. 604/2013, včetně práva na účinný opravný prostředek, zůstávají použitelné pro žadatele, na něž se vztahuje toto rozhodnutí.

V souladu s čl. 78 odst. 3 musí mít opatření přijatá ve prospěch členského státu dočasnou povahu. Aby se zajistilo, že přijatá opatření budou mít skutečný praktický dopad a poskytnou Itálii a Řecku skutečnou podporu při zvládnutí přílivu migrantů, nemělo by trvání těchto opatření být zároveň příliš krátké. Navrhuje se proto uplatňovat dočasná opatření ve smyslu tohoto návrhu po dobu 24 měsíců ode dne vstupu tohoto rozhodnutí v platnost.

⁴ Návrhy UNHCR z března 2015 na řešení současných a budoucích příjezdů žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů do Evropy po moři jsou dostupné na adrese: <http://www.refworld.org/docid/55016ba14.html>.

⁵ Viz například desetibodový plán ECRE pro předcházení úmrtí na moři ze dne 23. dubna 2015 dostupný na adrese: www.ecre.org.

Dočasná opatření stanovená v tomto návrhu se především týkají přemístění žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, z Itálie a Řecka do dalších členských států.

Další členské státy definované v návrhu jako „členské státy přemístění“ se stávají příslušnými k posouzení žádosti osoby, jež má být přemístěna. Žádosti se budou posuzovat podle pravidel stanovených ve směrnici 2011/95/EU a směrnici 2005/85/ES a od 20. července 2015 podle směrnice 2013/32/EU, která nahradí směrnici 2005/85/ES. Podmínky přijetí se budou řídit pravidly stanovenými ve směrnici 2003/9/ES a od 20. července 2015 ve směrnici 2013/33/EU, která nahradí směrnici 2003/9/ES.

Návrh stanoví cíl v podobě počtu žadatelů, jež mají být přemístěni z Itálie (24 000 osob) a Řecka (16 000 osob), a v přílohách obsahuje dva distribuční klíče, které vymezují počet žadatelů, kteří budou přemístěni z Itálie a Řecka do dalších členských států. Toto rozdělení mezi Itálií a Řeckem vychází z jejich podílu na celkovém počtu nedovolených překročení hranice do Itálie a Řecka osobami, které potřebují mezinárodní ochranu. Odrazí se v něm rovněž prudký nárůst počtu nedovolených překročení hranic do Řecka za období leden–duben 2015 ve srovnání se stejným obdobím minulého roku. Navrhuje se, aby Itálie a Řecko, coby přemísťovací členské státy, se samy na opatřeních nepodílely. Celkový počet 40 000 žadatelů, kteří by měli být přemístěni z Itálie a Řecka, odpovídá přibližně 40 % z celkového počtu žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, kteří do těchto dvou zemí vstoupili nedovoleně v roce 2014. Přemístění navržené v tomto rozhodnutí tudíž představuje spravedlivé sdílení zátěže mezi Itálií a Řeckem na jedné straně a dalšími členskými státy na straně druhé.

Rozsah přemístění stanovený v tomto rozhodnutí je omezen ve dvou ohledech.

Za prvé se navrhuje, aby toto rozhodnutí bylo použitelné pouze v případě žadatelů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu. Tento návrh definuje tyto žadatele coby osoby, které jsou státními příslušníky zemí, u nichž celounijní průměrná míra uznaných žádostí o azyl je podle Eurostatu vyšší než 75 %.

Za druhé se navrhuje, aby toto rozhodnutí bylo použitelné pouze ve vztahu k žadatelům, pro něž by Itálie nebo Řecko v zásadě byly příslušným členským státem v souladu s kritérii pro převzetí vymezenými v nařízení (EU) č. 604/2013. Tím je zajištěno, že nařízení (EU) č. 604/2013 se nadále vztahuje na tyto žadatele nacházející se v Itálii a Řecku, včetně příslušníků těch zemí, u nichž je míra uznaných žádostí o azyl vyšší než 75 % a u nichž jedno z objektivních kritérií stanovených v uvedeném nařízení (například přítomnost rodinných příslušníků v jiném členském státě) naznačuje, že příslušný je jiný členský stát. Tito žadatelé budou proto přesunuti do jiných členských států na základě nařízení (EU) č. 604/2013, a nikoli v rámci dočasných opatření uvedených v tomto návrhu. Zároveň zůstává použitelné nařízení (EU) č. 604/2013 rovněž vůči osobám, které nebyly přemístěny v rámci tohoto systému, a které mohou ostatní členské státy poslat zpět do Itálie. V tomto ohledu je situace Řecka odlišná, protože za současného stavu členské státy na základě rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci *M.S.S. v. Belgie a Řecko* a následného rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci *N.S. v. Spojené království*, které potvrdilo existenci systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijímání žadatelů o azyl v Řecku, pozastavily přesuny osob do Řecka na základě dublinského nařízení.

Návrh stanoví jednoduchý postup přemístění s cílem zajistit rychlý přesun dotčených osob do členského státu přemístění. Každý členský stát určí národní kontaktní místo pro provádění

tohoto rozhodnutí a sdělí je ostatním členským státům a Evropskému podpůrnému úřadu pro otázky azylu (EASO). Itálie a Řecko za pomoci úřadu EASO a případně styčných důstojníků členských států určí v pravidelných časových intervalech totožnost uchazečů, kteří by mohli být přemístěni. Přitom by měla být dána přednost zranitelným žadatelům. Itálie a Řecko pak sdělí kontaktním místům ostatních členských států a úřadu EASO přesné počty žadatelů, kteří by mohli být přemístěni. Ostatní členské státy uvedou počet žadatelů, kteří mohou být přemístěni na jejich území hned a veškeré další relevantní informace, jako je přijetí rodin nebo zranitelných žadatelů. Itálie nebo Řecko poté přijme formální rozhodnutí o přemístění žadatele a žadatele s ním seznámí. Návrh upřesňuje, že žadatelé, jejichž otisky prstů musí být sejmuty ve smyslu povinností stanovených v článku 9 nařízení (EU) č. 603/2013, nesmějí být přemístěni, pokud jim nebyly sejmuty otisky prstů. Návrh také stanoví, že členské státy si ponechají právo odmítnout přemístění žadatele, jestliže je pravděpodobné, že představuje problém pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek. Návrh předpokládá, že všechny procesní kroky je třeba provést co nejdříve, a přemístění žadatele musí v každém případě proběhnout nejpozději jeden měsíc po jeho určení jako žadatele, který má být přemístěn. Návrh nakonec rovněž upřesňuje, že pro účely přemístění mohou členské státy rozhodnout o vyslání styčných důstojníků do Itálie a Řecka.

Je zřejmé, že plné odhodlání a upřímná spolupráce členských států v rámci koordinované podpory poskytované úřadem EASO má zásadní význam pro zajištění účinného provádění dočasných opatření.

Kromě přemístění stanoví návrh další opatření podpory, jež bude poskytnuta Itálii a Řecku na místě. Návrh počítá zejména se zvýšením podpory Itálii a Řecku poskytované dalšími členskými státy za koordinace úřadu EASO a dalších příslušných agentur. Cílem je pomoci Itálii a Řecku zejména při prověřování a v počáteční fázi vyřizování žádostí, jakož i při provádění řízení o přemístění stanoveném v tomto návrhu (zejména poskytováním informací a zvláštní pomocí dotčeným osobám a praktickými opatřeními pro realizaci přemístění).

Návrh dále stanoví Itálii a Řecku povinnost předkládat Komisi plán obsahující odpovídající opatření v oblasti azylu, prvotního přijímání a navracení, jejichž cílem je zvýšení kapacity, kvality a účinnosti jejich systémů v těchto oblastech, a stejně tak opatření k zajištění řádného uplatňování tohoto rozhodnutí. Návrh stanoví možnost Komise pozastavit za určitých podmínek uplatňování tohoto rozhodnutí.

Návrh obsahuje zvláštní záruky a povinnosti pro žadatele, kteří mohou být přemístěni do jiného členského státu. Návrh upřesňuje právo na informace týkající se řízení o přemístění, právo být informován o rozhodnutí o přemístění, v němž musí být uveden přesně členský stát přemístění a právo být přemístěn s rodinnými příslušníky do stejného členského státu přemístění. Návrh rovněž připomíná povinnost zohledňovat při rozhodování o členském státě přemístění v první řadě nejlepší zájem dítěte. To znamená mimo jiné povinnost Itálie a Řecka upozornit ostatní členské státy, pokud žadatel, který má být přemístěn, je nezletilá osoba bez doprovodu, a spolu s členským státem, který projevil zájem o přemístění dotyčné nezletilé osoby, zajistit ještě před přemístěním posouzení nejlepších zájmů dítěte v souladu s obecnou připomínkou č. 14 (2013) Výboru OSN pro práva dítěte o právu dítěte na prvořadě zohlednění jeho zájmů⁶. Návrh rovněž připomíná důsledky druhotného pohybu žadatelů o mezinárodní ochranu nebo osob požívajících mezinárodní ochrany, kteří se zúčastnili programu přemísťování na základě aktuálně platného práva EU, tj. pokud bez povolení vstoupí na území jiného než příslušného členského státu (v tomto případě členského státu přemístění).

⁶ http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

Návrh připomíná, že na základě čl. 78 odst. 3 Smlouvy má Rada možnost přijmout na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem dočasná opatření ve prospěch členského státu, kterým není Itálie ani Řecko, a které bude čelit podobné nouzové situaci vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí. Kromě toho návrh předpokládá, že tato opatření mohou případně zahrnovat pozastavení povinností daného členského státu podle tohoto rozhodnutí.

Návrh upřesňuje, že přemísťovací opatření stanovená tímto rozhodnutím budou finančně podpořena z Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) zřízeného nařízením (EU) č. 516/2014. Za tímto účelem obdrží členské státy přemístění paušální částku ve výši 6 000 EUR na každého žadatele o mezinárodní ochranu přemístěného z Itálie a Řecka podle tohoto rozhodnutí. Tato finanční podpora bude prováděna postupem uvedeným v článku 18 nařízení (EU) č. 516/2014.

Návrh požaduje, aby Itálie a Řecko podávaly Radě a Komisi každé tři měsíce zprávu o provádění tohoto rozhodnutí, včetně plánů.

V návrhu se nakonec uvádí, že toto rozhodnutí se použije pouze na osoby, které přišly na území Itálie a Řecka po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Toto rozhodnutí se použije rovněž na žadatele, kteří přišli na území těchto členských států po 15. dubnu 2015, kdy došlo k tragickým událostem, po nichž se Evropská rada rozhodla o posílení vnitřní solidarity a odpovědnosti a zavázala se zejména zvýšit pomoc členským státům v první linii při mimořádných událostech.

3.2. Právní základ

Právním základem tohoto návrhu rozhodnutí Rady je čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

V souladu s ustanoveními protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva připojeného k SFEU se Spojené království a Irsko neúčastní přijímání opatření Rady, která jsou navrhována podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie. Spojené království a Irsko mohou oznámit Radě do tří měsíců po předložení návrhu nebo podnětu, nebo kdykoli po jeho přijetí, že se chtějí účastnit přijímání a používání takových navržených opatření.

V souladu s ustanoveními protokolu č. 22 o postavení Dánska připojeného k SFEU se Dánsko neúčastní přijímání opatření Rady, která jsou navrhována podle části třetí hlavy V SFEU. Dánsko může ostatním členským státům kdykoli v souladu se svými ústavními předpisy oznámit, že si přeje uplatňovat v plném rozsahu veškerá příslušná opatření přijatá na základě hlavy V SFEU.

Evropské společenství uzavřelo dohody s Islandem, Norskem, Švýcarskem a Lichtenštejnskem o jejich přidružení k „dublinkému *acquis / acquis Eurodac*“ (nařízení č. 343/2003, které bylo nahrazeno nařízením č. 604/2013 a nařízením č. 2725/2000, která budou nahrazena nařízením č. 603/2013). Tento návrh nerozvíjí „dublinké *acquis / acquis Eurodac*“ a přidružené státy tudíž nemají povinnost oznámit Komisi přijetí tohoto rozhodnutí po jeho schválení Radou. Přidružené státy se však mohou rozhodnout, že se dobrovolně účastní dočasných opatření stanovených tímto rozhodnutím.

3.3. Zásada subsidiarity

Hlava V SFEU, která se týká prostoru svobody, bezpečnosti a práva, svěřuje některé pravomoci v této oblasti Evropské unii. Tyto pravomoci musí být vykonávány v souladu článkem 5 Smlouvy o Evropské unii, tj. pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Evropské unie.

Výše popsaná mimořádná situace způsobená náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí do Itálie a Řecka vystavuje jejich azylové systémy a jejich zdroje značnému napětí. V důsledku toho mohou být postiženy ostatní členské státy kvůli druhotnému pohybu těchto osob z Itálie a Řecka do jiných států. Je zřejmé, že opatření jednotlivých členských států nemohou uspokojivě odpovédět na společné výzvy, s nimiž se v této oblasti potýkají všechny členské státy. Proto je v této oblasti nutné přijmout opatření na úrovni EU.

3.4. Zásada proporcionality

Různá finanční a provozní opatření dosud přijatá Evropskou komisí a úřadem EASO za účelem podpory azylových systémů Itálie a Řecka nepostačují k řešení současné krizové situace v těchto dvou členských státech. Vzhledem k naléhavosti a závažnosti situace způsobené výše popsaným přílivem nepřekračuje volba dalších opatření EU v tomto ohledu rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cíle, kterým je účinné řešení situace. Návrh konkrétně předpokládá přemístění v období dvou let 24 000 žadatelů z Itálie resp. 16 000 žadatelů z Řecka, u nichž je jednoznačná potřeba mezinárodní ochrany, do dalších členských států. Vycházejí ze statistických údajů za rok 2014 a za první čtyři měsíce roku 2015 činí počet osob, které mají být přemístěny, 12 % v případě Itálie a 19 % v případě Řecka z celkového počtu nedovolených překročení hranic do Itálie a Řecka.

Ostatní státní příslušníci třetích zemí, kteří požádali či nepožádali o mezinárodní ochranu, nebudou spadat pod program přemístění a budou za ně nadále odpovídat Itálie a Řecko nebo stát, který byl určen jako příslušný členský stát podle nařízení (EU) č. 604/2013. Podpora poskytovaná členskými státy přemístění Itálii a Řecku je současně spojená s tím, že Itálie a Řecko budou předkládat plány konkrétních opatření, která přijmou s cílem zajistit, aby po skončení použitelnosti řízení o přemístění ve smyslu tohoto návrhu byly jejich azylové a migrační systémy lépe vybaveny pro zvládání obzvláště náročných situací, a že Komise bude plnění těchto plánů sledovat.

3.5. Dopad na základní práva

V důsledku zavedení dočasných opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka budou zaručena základní práva stanovená v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), která mají žadatelé s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany.

Cílem tohoto rozhodnutí je zajistit právo na azyl a ochranu před vyhoštěním, jak je stanoveno v člancích 18 a 19 Listiny, a to zejména tím, že se zajistí rychlý přístup dotčených osob k příslušnému řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany. Cílem toto rozhodnutí je dále zajistit plné respektování práva na důstojnost a osobní ochranu proti mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestu, jak je stanoveno v člancích 1 a 4 Listiny tím, že se zajistí přesun dotčených osob do členského státu, který je schopen zajistit jim odpovídající podmínky přijetí a perspektivu integrace do společnosti. Cílem tohoto rozhodnutí je rovněž ochrana práv dítěte v souladu s článkem 24 Listiny a práva na celistvost rodiny v souladu s článkem 7 Listiny.

3.6. Dopad na rozpočet

Tento návrh obnáší dodatečné náklady pro rozpočet EU v celkové výši 240 000 000 EUR.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“), a zejména na čl. 78 odst. 3 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s čl. 78 odst. 3 Smlouvy, ocitnou-li se jeden nebo více členských států ve stavu nouze v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí, může Rada na návrh Komise přijmout ve prospěch dotyčných členských států dočasná opatření.
- (2) V souladu s článkem 80 Smlouvy by se politiky Unie a jejich provádění v oblasti kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví měly řídit zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy a akty Unie přijaté v této oblasti musí obsahovat vhodná opatření pro používání této zásady.
- (3) Nedávná krize v oblasti Středomoří přiměla orgány Unie, aby okamžitě potvrdily existenci mimořádných migračních toků v tomto regionu a vyzvaly ke konkrétním opatřením solidarity vůči členským státům v přední linii. Konkrétně na společném zasedání ministrů zahraničních věcí a vnitra dne 20. dubna 2015 Evropská komise předložila desetibodový plán okamžitých opatření, která mají být přijata v reakci na tuto krizi, včetně závazku, že posoudí možnosti nouzového mechanismu pro přemístění.
- (4) Ve svých závěrech ze dne 23. dubna 2015 Evropská rada rozhodla mimo jiné o posílení vnitřní solidarity a odpovědnosti a zavázala se zejména ke zvýšení nouzové pomoci členským státům v přední linii a ke zvážení možností pro nouzové přemístění mezi členskými státy na základě dobrovolnosti a k nasazení týmů Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) do členských států v přední linii za účelem společného vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, včetně registrace a snímání otisků prstů.
- (5) Ve svém usnesení ze dne 28. dubna 2015 Evropský parlament znovu zopakoval, že je nutné, aby Unie na tragédie, k nimž došlo ve Středozezemním moři v poslední době, reagovala solidárně a při spravedlivém rozdělení odpovědnosti a aby zintenzivnila své

úsilí v této oblasti v prospěch členských států, které přijímají nejvyšší počet uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu, ať už v absolutních nebo relativních číslech.

- (6) Několik členských států se potýká s výrazným nárůstem celkového počtu migrantů, včetně žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří přišli na jejich území v roce 2014, a v některých tato situace přetrvává i během prvních měsíců roku 2015. Několika členským státům byla poskytnuta mimořádná finanční pomoc Evropské komise a operativní podpora úřadu EASO s cílem pomoci jim vypořádat se s tímto zvýšeným tlakem.
- (7) Z členských států, které zažily zvláště silné tlaky i v souvislosti s nedávnými tragickými událostmi ve Středozemním moři, zaznamenaly nebývalý příliv migrantů na své území zejména Itálie a Řecko, a to včetně žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří ji jednoznačně potřebují, což vytvářelo silný tlak na migrační a azylové systémy těchto zemí.
- (8) Podle údajů Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Frontex) v roce 2014 docházelo k nedovolenému překračování hranic do Unie hlavně na trasách přes centrální a východní Středomoří. V roce 2014 dorazilo jen do Itálie nedovolené více než 170 000 migrantů, což představuje oproti roku 2013 nárůst o 277 %. Trvalý nárůst zaznamenalo rovněž Řecko, kam se dostalo více než 50 000 nelegálních migrantů, což představuje nárůst o 153 % oproti roku 2013. Pokud jde o Itálii, statistiky za první měsíce roku 2015 tento jasný trend potvrzují. Řecko navíc v prvních měsících roku 2015 čelilo prudkému nárůstu počtu nedovolených překročení hranic, který představoval více než 50 % celkového počtu nedovolených překročení hranic v roce 2014 (téměř 28 000 během prvních čtyř měsíců roku 2015 ve srovnání s téměř 55 000 za celý rok 2014). Významnou část celkového počtu nelegálních migrantů odhalených v těchto dvou regionech tvořili migranti ze států, které podle údajů Eurostatu dosáhly vysokou mírou uznaných žádostí o azyl v Unii (na Syřany a Eritrejce, u nichž míra uznaných žádostí o azyl v Unii činí více než 75 %, připadalo v roce 2014 více než 40 % nelegálních migrantů v Itálii a více než 50 % nelegálních migrantů v Řecku). Podle Eurostatu byl v roce 2014 v Řecku zjištěn nelegální pobyt 30 505 Syřanů oproti 8 220 v roce 2013.
- (9) Podle údajů Eurostatu v roce 2014 požádalo v Itálii o mezinárodní ochranu 64 625 osob ve srovnání s 26 920 osobami v roce 2013 (tj. nárůst o 143 %). Menší nárůst počtu žádostí byl zaznamenán v Řecku, kde bylo podáno 9 430 žádostí (nárůst o 15 %).
- (10) Podle údajů agentury Frontex byla další důležitou migrační cestou do EU v roce 2014 západobalkánská trasa s 43 357 případy nedovoleného překročení hranic. Většina migrantů, kteří využívají balkánskou cestu (51 % z nich jsou Kosované), však nemají jednoznačnou potřebu mezinárodní ochrany.
- (11) V rámci migrační a azylové politiky byla na podporu Itálie a Řecka dosud přijata řada opatření, včetně poskytnutí velké pomoci při mimořádných událostech a operativní podpory úřadu EASO. Itálie a Řecko byly druhým a třetím největším příjemcem finančních prostředků vyplacených v období 2007–2013 v rámci obecného programu „Solidarita a řízení migračních toků“ (SOLID) a navíc obdržely značné finanční prostředky na mimořádnou pomoc. Itálie a Řecko budou i v období let 2014–2020

nadále hlavními příjemci prostředků z Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF).

- (12) V důsledku pokračující nestability a konfliktů v bezprostředním sousedství Itálie a Řecka je velmi pravděpodobné, že na jejich migrační a azylové systémy bude i nadále vyvíjen významný a stále rostoucí tlak, přičemž významná část migrantů může potřebovat mezinárodní ochranu. Z toho vyplývá, že je nezbytně nutné projevit solidaritu vůči Itálii a Řecku a doplnit dosud přijatá opatření o dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany.
- (13) Itálie a Řecko by zároveň měly zajistit strukturální řešení nedostatků ve fungování svých azylových a migračních systémů. Opatření stanovená v tomto rozhodnutí by proto měla jít ruku v ruce s vytvořením pevného a strategického rámce pro reakci na krizovou situaci a s posílením probíhajícího reformního procesu v těchto oblastech v Itálii a Řecku. V tomto ohledu by jak Itálie, tak Řecko měly do jednoho měsíce po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost předložit Komisi plán, který by měl zahrnovat vhodná opatření v oblasti azylu, přijímání a navrácení s cílem zvýšit kapacitu, kvalitu a účinnost jejich systémů v těchto oblastech, jakož i opatření, která zajistí náležité provádění tohoto rozhodnutí s cílem umožnit jim, po skončení použitelnosti tohoto rozhodnutí, lépe se vypořádat s možným zvýšeným přílivem přistěhovalců na jejich území.
- (14) Komisi by měla být svěřena pravomoc pozastavit, bude-li to vhodné, uplatňování tohoto rozhodnutí po omezenou dobu, pokud Itálie nebo Řecko v tomto ohledu nedodrží své závazky.
- (15) Pokud by jiný členský stát než Itálie nebo Řecko čelil podobné nouzové situaci vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí, může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout v souladu s čl. 78 odst. 3 Smlouvy, dočasná opatření ve prospěch dotyčného členského státu. Tato opatření mohou případně zahrnovat pozastavení povinností daného členského státu podle tohoto rozhodnutí.
- (16) V souladu s čl. 78 odst. 3 Smlouvy by zamýšlená opatření ve prospěch Itálie a Řecka měla mít dočasnou povahu. Období 24 měsíců je přiměřené za účelem zajištění reálného dopadu opatření stanovených tímto rozhodnutím na podporu schopnosti Itálie a Řecka řešit významné migrační toky na jejich území.
- (17) Opatření stanovená tímto rozhodnutím znamenají dočasnou odchylku od kritéria stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013⁷ a od procesních kroků, včetně lhůt, stanovených v článcích 21, 22 a 29 uvedeného nařízení.
- (18) Bylo nutno zvolit, jaká kritéria se mají používat při rozhodování o tom, kteří uchazeči a kolik jich má být přemístěno z Itálie a Řecka. Počítá se zavedením jasného a fungujícího systému založeného na Eurostatem definované prahové hodnotě průměrné míry kladně vyřízených rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany

⁷

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31).

v průběhu řízení na prvním stupni na úrovni Unie z celkového počtu rozhodnutí o žádostech o azyl a mezinárodní ochranu přijatých na prvním stupni na úrovni Unie na základě nejnovějších dostupných statistik. Na jedné straně by tento práh měl v maximální možné míře zajistit, aby všichni žadatelé, kteří nejpravděpodobněji potřebují mezinárodní ochranu, měli možnost plně a rychle požívat svých práv na ochranu v členském státě přemístění. Na druhou stranu by mohl v maximální možné míře zabránit, aby žadatelé, kteří pravděpodobně obdrží zamítavé rozhodnutí o jejich žádosti, byli přemístěni do jiného členského státu, a tudíž si nedovoleně prodlužovali svůj pobyt v Unii. Na základě údajů Eurostatu o prvostupňových rozhodnutích za rok 2014 by se v tomto rozhodnutí měla použít prahová hodnota 75 %, která v uvedeném roce odpovídá rozhodnutím o žádostech Syřanů a Eritrejců o udělení azylu.

- (19) Smyslem dočasných opatření je odlehčit Itálii a Řecku od silného azylového tlaku, zejména tím, že se přemístí významný počet žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, kteří přišli na území Itálie a Řecka po dni, od kterého bude toto rozhodnutí použitelné. Na základě celkového počtu státních příslušníků třetích zemí, kteří nedovoleně vstoupili na území Itálie a Řecka v roce 2014, a počtu osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, by z Itálie a Řecka mělo být přemístěno celkem 40 000 žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany. Toto číslo odpovídá přibližně 40 % z celkového počtu státních příslušníků třetích zemí s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, kteří v roce 2014 nedovoleně vstoupili na území Itálie a Řecka. Přemístění navržené v tomto rozhodnutí tudíž představuje spravedlivé sdílení zátěže mezi Itálií a Řeckem na jedné straně a dalšími členskými státy na straně druhé. Na základě stejných celkových dostupných údajů za rok 2014 a první čtyři měsíce roku 2015 by 60 % těchto žadatelů mělo být přemístěno z Itálie a 40 % z Řecka.
- (20) V souladu s přílohou sdělení Komise o Evropském programu pro migraci⁸ by navrhovaný distribuční klíč měl být založen na a) na velikosti populace (váha 40 %), b) celkovém HDP (váha 40 %), c) průměrném počtu spontánních žádostí o azyl a počtu přesídlených uprchlíků na jeden milion obyvatel v období 2010–2014 (váha 10 %) a d) míře nezaměstnanosti (váha 10 %). Distribuční klíče uvedené v příloze I a II tohoto rozhodnutí zohledňují skutečnost, že členské státy, ze kterých se přemístění uskuteční, by se samy neměly účastnit na opatřeních coby členské státy přemístění.
- (21) Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014⁹ podporuje operace s dohodnutým rozdělením zátěže mezi členskými státy a je schopen pružně reagovat na vývoj politiky v této oblasti. Ustanovení čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) č. 516/2014 stanoví možnost členských států zavést opatření týkající se přesunu žadatelů o mezinárodní ochranu v rámci svých vnitrostátních programů, zatímco článek 18 nařízení (EU) č. 516/2014 předpokládá možnost výplaty jednorázové částky ve výši 6 000 EUR za přesun osob požívajících mezinárodní ochranu z jiného členského státu.

⁸ COM(2015) 240 final.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond, mění rozhodnutí Rady 2008/381/ES a zrušují rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutí Rady 2007/435/ES (Úř. věst. L 150 20.5.2014, s. 168).

- (22) S ohledem na provádění zásady solidarity a spravedlivého sdílení odpovědnosti a s ohledem na skutečnost, že toto rozhodnutí představuje další rozvoj politiky v této oblasti, je třeba zajistit, aby členské státy, které na základě tohoto rozhodnutí přemísťují žadatele s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany z Itálie nebo Řecka, obdržely jednorázovou částku za každou přemístěnou osobu ve stejné výši, jaká se předpokládá v článku 18 nařízení (EU) č. 516/2014, která jim bude vyplacena s použitím stejných postupů. To s sebou nese omezenou a dočasnou výjimku z článku 18 nařízení č. 516/2014, jelikož jednorázová částka by měla být vyplacena za přemístěné žadatele a nikoli za osoby požívající mezinárodní ochranu. Takové dočasné rozšíření rozsahu potenciálních příjemců jednorázové částky skutečně vyvstává jako nedílná součást nouzového režimu zavedeného tímto rozhodnutím.
- (23) Je nutno zajistit zavedení rychlého řízení o přemístění a provádění dočasných opatření doprovádit těsnou administrativní spoluprací mezi členskými státy a operativní podporou ze strany úřadu EASO.
- (24) Během celého řízení o přemístění až do provedení přesunu žadatele by se měl brát ohled na národní bezpečnost a veřejný pořádek.
- (25) Při rozhodování o tom, kteří žadatelé s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany by měli být přemístěni z Itálie a Řecka, je třeba dát přednost zranitelným žadatelům ve smyslu článku 22 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU¹⁰. V tomto ohledu by měly být prvořadě zvláštní potřeby žadatelů, včetně zdraví. Prvořadý ohled se musí vždy brát na nejlepší zájmy dítěte.
- (26) Kromě toho, při rozhodování o tom, který konkrétní členský stát by měl být členským státem přemístění, by se měly brát zvlášť v úvahu specifické kvalifikace dotyčných žadatelů, které mohou usnadnit jejich integraci do členského státu přemístění, například jejich jazykové dovednosti. V případě obzvláště zranitelných žadatelů by měla být zohledněna schopnost členského státu přemístění poskytnout těmto žadatelům odpovídající podporu.
- (27) Jmenování styčných důstojníků členských států v Itálii a Řecku by mělo usnadnit účinné provádění řízení o přemístění, včetně správného určení žadatelů, kteří mají být přemístěni s ohledem zejména na jejich zranitelnost a kvalifikaci.
- (28) Právní a procesní záruky stanovené v nařízení (EU) č. 604/2013 zůstávají použitelné pro žadatele, na něž se vztahuje toto rozhodnutí. Uchazeči by kromě toho měli být informováni o řízení o přemístění stanoveném v tomto rozhodnutí a mělo by jim být sděleno rozhodnutí o přemístění. Vzhledem k tomu, že žadatel nemá podle právních předpisů EU právo vybírat si členský stát příslušný pro jeho žádost, měl by mít, výlučně v zájmu zajištění jeho základních práv v souladu s nařízením (EU) č. 604/2013, právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění.
- (29) Před přesunem do členského státu přemístění a po něm by žadatelé měli požívat práva a záruky stanovené ve směrnici Rady 2003/9/ES¹¹ a směrnici Rady 2005/85/ES¹²

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřacované znění) (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 96).

¹¹ Směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl (Úř. věst. L 31, 6.2.2003, s. 18).

a od 20. července 2015 ve směrnici 2013/33/EU a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU¹³, a to i pokud jde o jejich zvláštní potřeby přijetí a procesní potřeby. Na žadatele, na něž se vztahuje toto rozhodnutí, zůstává kromě toho použitelné nařízení Rady (ES) č. 2725/2000¹⁴ a od 20. července 2015 nařízení (EU) č. 603/2013¹⁵.

- (30) Měla by být přijata opatření za účelem zamezení druhotného pohybu přemístěných osob z členského státu přemístění do jiných členských států. Žadatelé by zejména měli být informováni o důsledcích následného pohybu v rámci členských států a o tom, že pokud jim členský stát přemístění poskytne mezinárodní ochranu, v zásadě mají nárok pouze na práva spojená s mezinárodní ochranou v tomto členském státě.
- (31) Jelikož cílů tohoto rozhodnutí nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej z důvodu rozsahu nebo účinků činnosti může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto rozhodnutí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (32) Toto rozhodnutí respektuje základní práva a ctí zásady uznané v Listině.
- (33) [V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsko s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání tohoto rozhodnutí.]

NEBO

- (34) [V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsko s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí, a proto pro ně není závazné ani použitelné.]

NEBO

¹² Směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (Úř. věst. L 326 , 13.12.2005, s. 13).

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60).

¹⁴ Nařízení Rady (ES) č. 2725/2000 ze dne 11. prosince 2000 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. L 316, 15.12.2000, s. 1).

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 1).

- (35) [V souladu s články 1 a 2 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Spojené království neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí, a proto pro ně není závazné ani použitelné.]
- (36) [V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto rozhodnutí.]
- NEBO
- (37) [V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Spojené království (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto rozhodnutí.]
- (38) V souladu s články 1 a 2 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.
- (39) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.
- (40) S ohledem na naléhavost situace by toto rozhodnutí mělo vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1
Předmět

Toto rozhodnutí stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka s cílem umožnit jim vyrovnat se s nouzovou situací vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků ze třetích zemí do těchto členských států.

Článek 2
Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:

- a) „žádostí o mezinárodní ochranu“ se rozumí žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. h) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU¹⁶;
- b) „žadatelem“ se rozumí státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která podala žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;
- c) „mezinárodní ochranou“ se rozumí postavení uprchlíka a status doplňkové ochrany ve smyslu čl. 2 písm. e) a g) směrnice 2011/95/EU;
- d) „rodinnými příslušníky“ se rozumí rodinní příslušníci podle definice uvedené v čl. 2 písm. g) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013;
- e) „přemístěním“ se rozumí přesun žadatele z území členského státu, který je podle kritérií stanovených v kapitole III nařízení (EU) č. 604/2013 příslušný pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, na území členského státu přemístění;
- f) „členským státem přemístění“ se rozumí členský stát, který se podle nařízení (EU) č. 604/2013 stane příslušným k posouzení žádosti žadatele o mezinárodní ochranu po jeho přemístění na území tohoto členského státu.

Článek 3 **Oblast působnosti**

1. Přemístění se uskuteční pouze v případě žadatelů, jejichž žádost o mezinárodní ochranu je v zásadě přezkoumána Itálií a Řeckem podle kritérií pro určení příslušného členského státu stanovených v kapitole III nařízení (EU) č. 604/2013.
2. Přemístění podle tohoto rozhodnutí se uplatní pouze u žadatelů, kteří jsou státními příslušníky země, u nichž podíl rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany na celkovém počtu rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu přijatých na prvním stupni podle kapitoly III směrnice 2013/32/EU představuje podle nejnovějších dostupných údajů Eurostatu v průměru 75 % nebo více. V případě osoby bez státní příslušnosti se vezme v úvahu země předchozího obvyklého v bydlíště.

Článek 4 **Distribuční klíč**

1. Z Itálie bude na území dalších členských států přemístěno 24 000 žadatelů, jak je stanoveno v příloze I.
2. Z Řecka bude na území dalších členských států přemístěno 16 000 žadatelů, jak je stanoveno v příloze II.

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, 20.12.2011, s. 9).

Článek 5 **Řízení o přemístění**

1. Za účelem správné spolupráce potřebné k provedení tohoto rozhodnutí určí každý členský stát své kontaktní místo, jehož adresu sdělí ostatním členským státům a úřadu EASO. Členské státy přijmou v součinnosti s úřadem EASO veškerá vhodná opatření k navázání přímé spolupráce a výměně informací mezi příslušnými orgány.
2. Itálie a Řecko určí v pravidelných intervalech během doby použitelnosti tohoto rozhodnutí za pomoci úřadu EASO a případně styčných důstojníků členských států uvedených v odstavci 8 jednotlivé žadatele, kteří mají být přemístěni do jiných členských států, a sdělí kontaktním místům těchto členských států a úřadu EASO počet žadatelů, které lze přemístit. Pro tento účel budou mít přednost zranitelní žadatele ve smyslu článku 22 směrnice 2013/33/EU.
3. Co nejdříve po obdržení informací uvedených v odstavci 2 uvedou členské státy počet žadatelů, kteří mohou být okamžitě přemístěni na jejich území, a veškeré další relevantní informace, přičemž nepřekročí počty uvedené v příloze I a příloze II.
4. Na základě informací obdržených podle odstavce 3 přijmou Itálie a Řecko co nejdříve rozhodnutí o přemístění každého určeného žadatele do určitého členského státu přemístění a uvědomí o tom žadatele v souladu s čl. 6 odst. 4.
5. Žadatelé, jejichž otisky prstů je nutné sejmout na základě povinností stanovených v článku 9 nařízení (EU) č. 603/2013, smějí být přemístěni, pouze pokud jim byly sejmuty otisky prstů.
6. Přesun žadatele na území členského státu přemístění se uskuteční co nejdříve po dni oznámení rozhodnutí o přemístění podle čl. 6 odst. 4.
7. Členské státy si ponechají právo odmítnout přemístit žadatele, u něhož je pravděpodobné, že představuje problém pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek.
8. Za účelem provedení všech aspektů řízení o přemístění popsanych v tomto článku mohou členské státy rozhodnout o vyslání styčných důstojníků do Itálie a Řecka.
9. Řízení o přemístění stanovené v tomto článku nesmí trvat déle než jeden měsíc od okamžiku určení konkrétního žadatele, který má být přemístěn v souladu s odstavcem 2 tohoto článku.

Článek 6

Práva a povinnosti žadatelů o mezinárodní ochranu, na něž se vztahuje toto rozhodnutí

1. Při provádění tohoto rozhodnutí se členské státy řídí především nejlepšími zájmy dítěte.
2. Členské státy zajistí, aby rodinní příslušníci, kteří spadají do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí, byli přemístěni na území téhož členského státu.
3. Před rozhodnutím o přemístění žadatele Itálie a Řecko informuje žadatele o řízení o přemístění stanoveném v tomto rozhodnutí, a to v jazyce, kterému žadatel rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu rozumí.

4. Po přijetí rozhodnutí o přemístění žadatele a před provedením přemístění, sdělí Itálie a Řecko dotyčné osobě rozhodnutí o jejím přemístění písemně. V tomto rozhodnutí musí být konkrétně uveden členský stát přemístění.

5. Žadatel nebo osoba požívající mezinárodní ochranu, která vstoupí na území jiného členského státu, než je členský stát přemístění, aniž splňuje podmínky pro pobyt v tomto jiném členském státě, je povinna se okamžitě vrátit v souladu s pravidly stanovenými v nařízení (EU) č. 604/2013 a členský stát přemístění je povinen ji přijmout v souladu s pravidly stanovenými ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES¹⁷.

Článek 7

Operativní podpora Itálie a Řecka

Členské státy zvýší svou podporu Itálii a Řecku v oblasti mezinárodní ochrany prostřednictvím příslušných činností koordinovaných úřadem EASO a dalšími příslušnými agenturami, zejména případným poskytnutím národních odborníků potřebných pro následující činnosti:

- a) prověřování státních příslušníků třetích zemí, kteří přijíždí do Itálie a Řecka, včetně jejich jednoznačné identifikace, sejmutí otisků prstů a registrace žádostí o mezinárodní ochranu;
- b) počáteční zpracování žádostí;
- c) poskytnutí informací a případně potřebné specifické pomoci žadatelům a potenciálním žadatelům, jichž se může týkat přemístění podle tohoto rozhodnutí;
- d) provedení přesunu žadatelů do příslušného členského státu přemístění.

Článek 8

Doplňková opatření, která mají přijmout Itálie a Řecko

1. Do jednoho měsíce po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost předloží Itálie a Řecko Komisi plán obsahující vhodná opatření v oblasti azylu, prvotního přijímání a navracení, jejichž cílem je zvýšení kapacity, kvality a účinnosti jejich systémů v těchto oblastech, a stejně tak opatření k zajištění řádného uplatňování tohoto rozhodnutí. Itálie a Řecko musí tento plán v plném rozsahu provést.

2. Pokud Itálie nebo Řecko nesplní povinnost uvedenou v odstavci 1, může Komise rozhodnout o dočasném pozastavení platnosti tohoto rozhodnutí ve vztahu k danému členskému státu po dobu až tří měsíců. Komise může pozastavení jednou prodloužit až o další tři měsíce.

Článek 9

Nouzové situace v členských státech přemístění

Podle čl. 78 odst. 3 Smlouvy v případě nouzové situace vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků ze třetích zemí do členského státu přemístění, může Rada na návrh

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout dočasná opatření ve prospěch dotyčného členského státu. Tato opatření mohou případně zahrnovat pozastavení povinností daného členského státu podle tohoto rozhodnutí.

Článek 10 **Finanční podpora**

Členský stát přemístění obdrží jednorázovou částku ve výši 6 000 EUR na každého žadatele o mezinárodní ochranu přemístěného na základě tohoto rozhodnutí. Tato finanční podpora bude prováděna postupem uvedeným v článku 18 nařízení (EU) č. 516/2014.

Článek 11 **Podávání zpráv**

Itálie a Řecko budou Radě a Komisi podávat každé tři měsíce zprávu o provádění tohoto rozhodnutí, včetně plánů uvedených v článku 8.

Článek 12 **Vstup v platnost**

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Použije se po dobu [24 měsíců od vstupu v platnost].
3. Použije se na osoby přicházející na území Itálie a Řecka počínaje [OJ to replace this by the exact date of entry into force] do [OJ to replace this by the exact date of entry into force plus 24 months], jakož i na žadatele, kteří přišli na území těchto členských států po 15. dubnu 2015.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda / předsedkyně